

Asia: VN/16661/2026

Valtioneuvoston asetus asuinrakennusten energia-avustuksista vuosina 2026-2027

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiitämme mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston asetusluonnoksesta asuinrakennusten energia-avustuksista vuosina 2026 – 2027.

Taltekan mielestä olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuuden parantaminen on hyvin tärkeätä ja siksi pidämme siihen kannustavia toimenpiteitä kannatettavana. Avustusjakso on kuitenkin suhteellisen lyhyt verrattuna asunto-osakeyhtiöiden päätöksentekoprosessin keston. Kun avustukset tulevat haettaviksi aikaisintaan kesällä 2026, on seuraava mahdollisuus päättää merkittävistä korjaushankkeista yleensä keväällä, jolloin suurin osa taloyhtiöiden yhtiökokouksista pidetään. Päätöksiä päästäisiin mahdollisesti tekemään vuoden 2027 keväällä. On kyseenalaista, ehtivätkö kokonaisvaltaisen energiatehokkuuden parantamishankkeet valmistua ennen avustuskauden loppumista.

Pidämme tärkeänä, että avustusta voitaisiin myöntää myös erillisille energiatehokkuustoimenpiteille, jotka ovat käynnistettävissä nopeasti ja joiden työllistävä vaikutus ulottuu laajemmalle kuin kokonaisvaltaiset suurhankkeet.

Talteka on valmistellut lausunnon yhdessä Sähköteknisen kaupan liitto ry:n kanssa ja alla olevat yksityiskohtaiset huomiot ja ehdotukset ovat samansisältöisiä STK:n lausunnon kanssa.

kunnioittaen

Matti Loukkola, toimitusjohtaja

=====

YKSITYISKOHTAISET HUOMIOT JA EHDOTUKSET

=====

1 § Lain soveltamisala

Pidämme hyvänä laissa esitettyä asuinrakennuksiin kohdistuvaa soveltamisalaa.

Laissa esitetty mahdollisuus energiatehokkuutta parantaviin toimenpiteisiin joko korjaushankkeiden yhteydessä tai erillisinä toimenpiteinä mahdollistaa eritasoiset ja kuhunkin kiinteistöön kokoluokaltaan sopivimmat energiatehokkuushankkeet.

2 § Valtionapuviranomainen

Ei kommentoitavaa.

3 § Energiatehokkuuden parantamisen vaatimustaso

Lakiehdotuksen kirjaus sulkee pois merkittävän osan yksittäisistä energiatehokkuustoimista.

Osa asuntoyhteisöistä ei todennäköisesti kykene toteuttamaan lain kategoriseksi avustusehdoksi määriteltä kokonaisvaltaista hanketta, jonka seurauksena E-luvussa mitattava energiatehokkuuden vertailuarvo paranee 10 %.

Myös erilliset energiatehokkuuden parantamisen hankkeet olemassa olevassa rakennuskannassa ovat tärkeitä. Avustuksen sitominen merkittävään energiatehokkuuden vertailuarvon 10 %:n parantamiseen tähtääviin hankkeisiin vähentää kiinnostuneiden ja päätöksentekoon kykenevien asunto-osakeyhtiöiden määrää. Ilman erillishankkeita avustuksen vaikuttavuus jää vaisuksi sekä työllisyysvaikutuksiltaan että energian säästömahdollisuuksien ja päästövähennysten kehityksen kannalta.

Taustamuistiossa luetellaan ansiokkaasti erilaisia toimenpiteitä ja niille ehdotettuja avustettavien kustannusten osuutta. Sivulla 17 esitetty luettelo sisältää useita energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä, jotka ovat kokoluokaltaan kohtuullisia ja nopealta toteuttavuudeltaan sopivia useille asuntoyhteisöille ilman raskasta päätöksenteko- ja suunnitteluhanketta.

Tarkoituksenmukaisinta olisi, että avustuksia hallinnoiva valtion tukeman asuntorakentamisen keskus (VARKE) toimivaltaisena viranomaisena voi soveltaa taustamuistiossa lueteltuja erillisiä hankkeita ja niiden avustusprosentteja ilman, että lakia täydennettäisiin erillisellä asetuksella erillisten toimenpiteiden osalta. Tämä menettely nopeuttaisi käytäntöä merkittävästi ja vastaisi aiemman energia-avustuksen toimintatapaa. Taustamuistiot tulee näin tarkentaa vain sivun 18 taulukon alla olevan tekstin osalta ja mahdollistaa erilliset toimenpiteet.

Taustamuistiossa esitettyjen yksittäisten toimenpiteiden avustamisen tulee olla mahdollista myös ilman, että rakennuksen E-luvussa mitattava kokonaisenergiatehokkuus paranee 10 %. Näin mahdollistetaan huomattavan suuri määrä erillisiä hankkeita, joilla on aivan konkreettinen vaikutus todelliseen energiatehokkuuteen.

Pidämme tärkeänä, että avustusta voidaan myöntää myös erillisille energiatehokkuustoimenpiteille, jotka ovat käynnistettävissä nopeasti ja joiden työllistävä vaikutus ulottuu laajemmalle kuin kokonaisvaltaiset suurhankkeet

Uskomme, että erilliset toimenpiteet tehostavat avustuksen käyttöä merkittävästi, jakavat avustusta tasaisemmin myös maakuntiin ja kohdistavat avustuksia myös uusiin hankkeisiin. Avustuksen työllisyysvaikutus on tasaisempi ja rakentamiskustannukset pysyvät aisoissa.

Yksittäiset energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet sopivat todennäköisesti huomattavasti useammille asuntoyhtiöille ja lisäävät siten myös avustuksen vaikuttavuutta.

Ehdotamme lakia täydennettäväksi siten, että kokonaisvaltaisten hankkeiden lisäksi myös yksittäiset energiatehokkuutta parantavat toimet ovat avustuskelpoisia.

EHDOTUKSEMME TEKSTIMUOTOILUKSI 3 §:ÄÄN.

Avustusta voidaan myöntää sellaisten toimenpiteiden kustannuksiin, joiden yhteydessä asuinrakennuksen energiatehokkuutta parannetaan vähintään 10 prosenttia alueidenkäyttölain (132/1999) kumotun 117 g §:n 4 momentin nojalla laskennallisesta energiatehokkuuden vertailuluvusta korjaus- ja muutostöissä annettujen säännösten mukaista säädettyä vähimmäistasoa parempaan tasoon verrattuna rakennuksen rakentamisajankohdan tai, jos rakennuksen käyttötarkoitusta on muutettu, käyttötarkoituksen mukaiseen tasoon.

Avustusta voidaan lisäksi myöntää erillisiin energiatehokkuutta parantaviin toimenpiteisiin.

4 § Avustuksen myöntämisen edellytykset

Kohtaa 2 ehdotamme täydennettäväksi siten, että myös erilliset energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet on otettu huomioon.

EHDOTUKSEMME 4:NNEN §:N TOISEN LUETTELOKOHDAN TEKSTIKSI:

2) avustushakemuksen yhteydessä toimitetaan selvityksen laatijan allekirjoittama selvitys toimenpiteistä sekä arvioituista kokonaiskustannuksista.

5 § Avustuksen saaja

Ei kommentoitavaa.

6 § Avustuksen määrä

Avustuksen määrä on 4 000 euroa asuntoa kohden, kuitenkin enintään 50 prosenttia avustuspäätöksessä avustettaviksi hyväksytyistä ja toteutuneista kustannuksista.

EHDOTAMME 6§ TÄYDENNETTÄVÄKSI SEURAAVASTI:

Erillisten energiatehokkuutta parantavien toimenpiteiden avustuksen määrä on 2000 € asuntoa kohden, kuitenkin enintään 30 % avustuspäätöksessä avustettaviksi hyväksytyistä ja toteutuneista kustannuksista.

7 § Avustettavat kustannukset

Ehdotamme tarkennusta kohtiin 2) ja 4)

Kohdan 2) osalta on tarpeen tarkentaa avustus kattamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet olipa niissä sitten kyse järjestelmästä tai yksittäisestä laitteesta. Kohdan 4) osalta tarkennus on tarpeen teknologianeutraliteetin takaamiseksi ja kaikkien energiatehokkuutta lisäävien lämpöpumppuratkaisujen sisällyttämiseksi avustettavien kustannusten piiriin.

EHDOTUKSEMME LUETTELOKOHTIEN 2 JA 4 TEKSTEIKSI:

Avustettaviin kustannuksiin voidaan hankekohtaisen harkinnan perusteella laskea kustannuksista se osa, joka liittyy:

2) säätöön, tasapainotukseen ja ohjaukseen liittyvät toimenpiteet;

4) kaukolämpöön tai pääasiallisena lämmityslaitteena käytettävään lämpöpumppuratkaisuun siirtymiseen silloin, kun luovutaan fossiilista polttoainetta käyttävästä rakennuskohtaisesta lämmitysjärjestelmästä.

8 § Avustuksen maksaminen

Tarkennamme 2) kohtaa siten, että se vastaa tarkennettua 3§:ää.

EHDOTAMME LUETTELOKOH DAN 2 LOPPUUN LISÄTTÄVÄKSI ” TAI VAIHTOEHTOISESTI”
KOHDASTA ETEENPÄIN OLEVAT SANAT.

2) osoittaa energiatehokkuuden parantumisen alueidenkäyttölain (132/1999) kumotun 117 g

§:n 4 momentin nojalla laskennallisesta energiatehokkuuden vertailuluvusta korjaus- ja muutostöissä annettujen säännösten mukaisilla energiatehokkuutta koskevilla laskentaperiaatteilla tehdyillä vertailulukulaskelmilla tai vaihtoehtoisesti esittää selvityksen toteutetuista erillisistä energiatehokkuustoimenpiteistä.

9 § Voimaantulo

Käsityksemme mukaan avustuksen aikataulu ja avustusjakson lyhyt kesto voi ruuhkauttaa suunnittelu- ja toteutusorganisaatiot.

Pidämme tärkeänä, että avustusta voidaan myöntää myös erillisille energiatehokkuustoimenpiteille, jotka ovat käynnistettävissä nopeasti ja joiden työllistävä vaikutus ulottuu laajemmalle kuin kokonaisvaltaiset suurhankkeet.

Yksittäiset energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet sopivat todennäköisesti huomattavasti useammille asuntoyhtiöille ja lisäävät siten myös avustuksen vaikuttavuutta.

Loukkola Matti
Talotekninen teollisuus ja kauppa ry (Talteka)

Hyvärinen Juhani
Talotekninen teollisuus ja kauppa ry